T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/513
KARAR NO : 2025/127
KARAR TR : 03/02/2025

ÖZET: 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen *"kararın gerekçeli olması"* koşulunu taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S. M. Y. P. S. v. T. L. Ş.
Vekili : Av. A. E.
Davalı : Kültür ve Turizm Bakanlığı
Vekili : Av. G. Y. A.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili şirketin üzerinde kalan eser işletme belgelerine yönelik ihalenin, davalı idarenin eser işletme belgelerinin süreli olduğunu belirtmeyi unuttuğu gerekçesiyle feshedilmesi nedeniyle hem maddi hem de manevi olarak zarara uğradığından bahisle 50.000 TL maddi tazminat ile 150.000 TL manevi tazminatın ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

2. Ankara 2. İdare Mahkemesi 29/03/2013 tarih ve E.2011/1005, K.2013/609 sayılı kararı ile, davanın reddine karar vermiş, davacı vekilinin kararı temyiz etmesi üzerine Danıştay Onuncu Dairesi 16/07/2014 tarih ve E.2014/2199, K.2014/4791 sayılı kararı ile, 2577 sayılı Yasanın 49. maddesi uyarınca davacı vekilinin temyiz isteminin kabulü ile Ankara 2. İdare Mahkemesince verilen 29/03/2013 tarih ve E.2011/1005, K.2013/609 sayılı kararın bozulmasına, dava dosyasının yeniden bir karar verilmek üzere anılan İdare Mahkemesine gönderilmesine karar vermiştir.

3. **Ankara 2. İdare Mahkemesi 27/11/2014 tarih ve E.2014/1955, K.2014/1348 sayılı kararı** ile, davanın görev yönünden reddine karar vermiş, taraflarca temyiz edilmemesi üzerine karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"Karar veren Ankara 2. İdare Mahkemesi'nce, mahkememizin 29.03.2013 tarih ve E:2011/1005, K:2013/609 sayılı kararının Danıştay 10. Dairesi'nin 16.07.2014 tarih ve

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin

E:2014/2199, K:2014/4781 sayılı kararıyla görev yönünden bozulması üzerine bozma kararına uyularak işin gereği görüşüldü :

Dava, davalı idarenin, eser işletme belgelerinin süreli olduğunu belirtmeyi unuttuğu iddiasıyla, davacı şirketin üzerinde kalan eser işletme belgelerine yönelik ihalenin feshedilmesi sonucu uğranıldığı öne sürülen toplam 200.000,00 TL maddi ve manevi tazminatın ödenmesine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun 5. maddesinde, "İcra ve İflas Dairesi görevlilerinin kusurlarından doğan tazminat davaları, ancak idare aleyhine açılabilir. Devletin, zararın meydana gelmesinde kusuru bulunan görevlilere rücu hakkı saklıdır. Bu davalara adliye mahkemelerinde bakılır." hükmüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, K. A. 'ın eser sahibi ve icracısı olduğu yedi adet yapıma ilişkin eser işletme belgelerinin R. M. Y. T. L. Ş. ve N. M. Y. T. L. şirketlerine verildiği, yapım şirketlerinin borçlarından dolayı haklarında başlatılan icra takibi sırasında icra müdürlüklerince İstanbul Telif Hakları Sinema Müdürlüğünden şirketler adına tescil edilmiş bütün eser işletme belgelerinin talep edilmesi üzerine K. A. 'a ait yedi adet eser dahil bütün eser işletme belgelerinin İcra Müdürlüğüne gönderildiği, K. A. 'ın vekilinin İstanbul Telif Hakları Sinema Müdürlüğüne yaptığı başvuru sonrasında verilen izinlerin süreyle sınırlı olduğu ve çeşitli tarihlerde bu sürelerin sona erdiğinin tespit edildiği ve N. M. -R. M. ile K. A. arasındaki sözleşmenin süresinin sona ermesi nedeniyle yedi adet eserin K. A. 'a ait olan K M. P. O. Ş. adına kayıt ve tescil edildiği, diğer taraftan N. M. ve R. M. isimli şirketlerin iflas kararlarının kesinleştiğinin Beyoğlu İflas Müdürlüğü'nün 16.12.2009 tarih ve 2006/10, 2006/11, 2006/12 sayılı yazıları ile davalı idareye bildirildiği ve kesinleşen ihale sonucunda şirketlerin eser işletme belgelerini devralan davacı şirketin kayıt ve tescil işlemlerinin gerçekleştirilmesinin istenildiği, davalı idarece K. A. 'ın eser sahibi ve icracısı olduğu yedi adet eserin sözleşme sürelerinin dolmuş olması nedeniyle davacı şirket adına kayıt tescil işlemlerinin yapılamadığının iflas dairesine bildirildiği, iflas dairesince ihale dosyasına yedi adet eserin başka bir şirket adına kayıt ve tescil edildiğine ilişkin satışın kesinleşme tarihinden önce herhangi bir bilgi belge girmediği, bu nedenle ihaleye konu bütün hakların ihale üzerinde kalan şirkete devredilmesi gerektiğinin belirtilmesi üzerine ihale konusu bütün eser işletme belgelerinin davacı şirket adına kayıt ve tescil edildiği, ardından K. A. tarafından davacı şirket aleyhine Beyoğlu 1. İcra Hukuk Mahkemesinde ihalenin feshi talebiyle dava açıldığı, Mahkemenin 10.8.2010 tarihli kararıyla ihalenin kısmen feshine karar verildiği, davalı idarece mahkeme kararı uygulanarak yedi adet eserin davacı şirket adına yapılan kayıt tescil işleminin iptal edildiği, sonrasında davacı şirket tarafından davalı idarece iflas dosyasına eserlerin işletme belgesinin süresinin dolduğunu belirten belgelerin eklenmeyerek kusurlu davranıldığından bahisle uğranıldığı ileri sürülen 50.000 TL maddi, 150.000,00 TL manevi tazminat istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

İcra ve İflas Kanunu'nun uygulanmasına ilişkin olarak doğduğu öne sürülen zararın tazmini istemiyle açılan bu davada, icra dairesi görevlilerinin yanısıra icra işlemlerine gerekli bilgi ve belge vermek suretiyle katılan davalı idare personelinin de kusurunun bulunduğu ileri sürülmekte olup, 2004 sayılı Yasa'da düzenlenen kamu hizmetinin yürütülmesine iştirak eden başka idare personelinin varsa kusurlarından doğan sorumluluğun, maddi ve hukuki birlik nedeniyle bu Yasa kapsamında değerlendirilmesi ve bu suretle, uyuşmazlığa konu edilen davanın adli yargı yerinde çözümlenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle; davanın görev yönünden reddine, aşağıda dökümü yapılan 333,00 TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, AAÜT uyarınca belirlenen 750,00 TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta avansının hükmün kesinleşmesinden sonra davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren 30 gün içinde Danıştay'a temyiz yolu açık olmak üzere 27/11/2014 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin

4. Davacı vekili bu kez 50.000 TL maddi, 150.000 TL manevi tazminat istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

B. Adli Yargıda

5. Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 18/09/2018 tarih ve E.2015/167, K.2018/463 sayılı kararı ile davanın reddine karar vermiş, davacı vekilinin kararı istinaf etmesi üzerine, Ankara Bölge Adliye Mahkemesi 25. Hukuk Dairesi 28/02/2024 tarih ve E.2022/2403, K.2024/518 sayılı kararı ile davacının istinaf başvurusunun esası incelenmeksizin duruşma yapılmadan kabulü ile Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 18/09/2018 tarih ve E.2015/167, K.2018/463 sayılı kararının HMK'nin 355 ve 353. Maddesinin 1. Fıkrası (a) bendinin 4. maddesi uyarınca kaldırılmasına karar vermiştir.

6. **Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesi 19/07/2024 tarih ve E.2024/334 sayılı ara kararı** ile, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulacağı belirtilerek Ankara 2. İdare Mahkemesinden E.2011/1005, K.2013/609 sayılı dosyanın gönderilmesinin istenmesine karar vermiş, idari yargı yerince ilgili dava dosyasının UYAP sisteminden gönderilmesine karşın, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca gerekçeli bir karar ile görevli yargı merciinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması gerekirken 19/07/2024 tarih ve E.2024/334 sayılı üst yazıyla, adli ve idari yargı dosyalarının *"06.06.2024 tarihli duruşma ara kararının 2 maddesi gereğince"* gönderildiği belirtilerek gerekçeli bir karar olmaksızın Mahkememize başvuru yapılmıştır.

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

7. Anayasa'nın *"D. Duruşmaların açık ve kararların gerekçeli olması"* başlıklı 141. maddesinin 3. fıkrası hükmü şöyledir:

"*Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır*."

8. 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un "*Yargı mercilerinin uyuşmazlık mahkemesine başvurmaları"* başlıklı 19. maddesi şöyledir:

> *"Adli ve idari yargı mercilerinden birisinin kesin veya kesinleşmiş görevsizlik kararı üzerine kendisine gelen bir davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı mercii davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile görevli merciin belirtilmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurur ve elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin erteler.*
> *(Değişik ikinci fıkra: 23/7/2008 – 5791/9 md.) Yargı merciince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilir."*

9. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

> *"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."*

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun "*Kararlarda bulunacak hususlar*" başlıklı 24. maddesinin (e) bendi şöyledir:

" Kararlarda:

...

e) Kararın dayandığı hukuki sebepler ile gerekçesi ve hüküm:tazminat davalarında hükmedilen tazminatın miktarı,

...

Belirtilir..."

B. Yargı Kararları

11. Danıştay Sekizinci Dairesinin 19/10/2021 tarih ve E.2019/1164, K.2021/4647 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Öte yandan, Anayasa Mahkemesinin bireysel başvuru kararlarında da değinildiği üzere; Anayasa'nın 36. maddesinin 1. fıkrasında herkesin adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiş ancak bu maddede gerekçeli karar hakkından açıkça söz edilmemiştir. Anayasa'nın 36. maddesine "adil yargılanma" ibaresinin eklenmesine ilişkin gerekçede, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerle de güvence altına alınan adil yargılama hakkının madde metnine dâhil edildiği vurgulanmıştır. Nitekim Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesinin 1. fıkrasındaki hakkaniyete uygun yargılanma hakkının kapsamına gerekçeli karar hakkının da dâhil olduğu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM)'nin birçok kararında vurgulanmıştır. Dolayısıyla Anayasa'nın 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının gerekçeli karar hakkı güvencesini de kapsadığının kabul edilmesi gerekir. (Anayasa Mahkemesi, Abdullah Topçu, B. No:2014/8868, 19/4/2017, p. 75)

Bu bağlamda, AİHM içtihatlarına göre, genel olarak her bir karar açık, konuyla ilgili herkesin, mahkemenin neden belirli bir kararı verdiğini anlamasına imkan verecek şekilde olmalıdır. (AİHM, Seryavin ve Diğerleri/Ukrayna, p.57-61).

Mahkeme kararlarının, hüküm fıkrası ve hükmün dayandığı gerekçe ile bir bütün olduğu, gerekçesiz karar verilmesinin mümkün olmadığı açık olduğuna göre, gerekçenin hem temyiz incelemesini yapacak merci açısından hem de kararı uygulayacak olan idare açısından yeterli açıklıkta olması gerekmektedir.

Yargılama hukukunda, yargı (hüküm), uyuşmazlığı çözmekle görevli ve yetkili yargı yerinin yargılama sürecinin sonunda ulaştığı "sonuç"tur. Gerekçe, yargıcın çözümlemek durumunda olduğu uyuşmazlığa uygulanması gereken soyut hukuk kuralının saptanmasında, yorumlanmasında ve tüm ayrıntılarıyla ortaya konulup nitelendirilen maddi olaya uygulanmasında izlemiş olduğu yöntemi gösteren ve bu özelliği sebebiyle, yargılamanın nesnelliği ile varılan yargının doğruluğu konusunda davanın taraflarına güven, üst yargı yerine de denetleme olanağı veren açıklamadır."

12. Yargıtay 8. Hukuk Dairesinin 21/12/2021 tarih ve E.2021/14691, K.2021/12738 sayılı kararının ilgili kısımları şöyledir:

"Belirtmek gerekir ki; T.C. Anayasa'sının 138 ve 141/3 maddeleri gereğince bütün mahkemelerin her türlü kararlarının gerekçeli olarak yazılması gerekir. 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu'nun 388/1-3. maddesi ile 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 297/1-c. maddesi, bir mahkeme hükmünün kapsamının ne şekilde olması gerektiğini açıklamıştır. Bir mahkeme hükmünde, tarafların iddia ve savunmalarının özetinin, anlaştıkları ve anlaşamadıkları hususların, çekişmeli vakıalar hakkında toplanan delillerin, tartışılması ve değerlendirilmesinin, sabit görülen vakıalarla, bunlardan çıkarılan

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin

sonuç ve hukuki sebeplerin birer birer, şüphe ve tereddüt uyandırmayacak şekilde hükümde gösterilmesi gereklidir. Bu kısım, hükmün gerekçe bölümüdür. Gerekçe, hakimin (mahkemenin) tespit etmiş olduğu maddi vakıalar ile hüküm fıkrası arasında bir köprü görevi yapar. Gerekçe bölümünde hükmün dayandığı hukuki esaslar açıklanır. Hakim, tarafların kendisine sundukları maddi vakıaların hukuki niteliğini kendiliğinden (re'sen) araştırıp bularak hükmünü dayandırdığı hukuk kurallarını ve bunun nedenlerini gerekçede açıklar.

Hakim, gerekçe sayesinde verdiği hükmün doğru olup olmadığını, yani kendini denetler. Üst mahkeme de, bir hükmün hukuka uygun olup olmadığını ancak gerekçe sayesinde denetleyebilir. Taraflar da ancak gerekçe sayesinde haklı olup olmadıklarını daha iyi anlayabilirler. Bir hüküm, ne kadar haklı olursa olsun, gerekçesiz ise tarafları tatmin edemez. (Kuru, Baki/ Arslan, Ramazan/ Yılmaz, Ejder; Medeni Usul Hukuku Ders Kitabı 6100 sayılı HMK'ye göre Yeniden Yazılmış, 22 Baskı, Ankara 2011, s.472). Gerekçenin önemi Anayasal olarak hükme bağlanmakla gösterilmiş olup, gerekçe ve hüküm birbirine sıkı sıkıya bağlıdır."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

13. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/02/2025 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Süleyman ARIDURU'nun 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

14. Mevzuat kısmında belirtildiği üzere, yargı yerlerince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi kapsamında Uyuşmazlık Mahkemesine yapılacak başvurularda, davayı incelemeye başlayan veya incelemekte olan bir yargı merciinin, davada görevsizlik kararı veren merciin görevli olduğu kanısına varırsa, gerekçeli bir karar ile kendisinin neden görevli olmadığına ilişkin başvuru kararı ile başvurusunu yapacağı, bu kararında elindeki işin incelenmesini Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine değin ertelemesi gerektiği açıkça düzenlenmiştir.

15. Dava dosyalarının incelenmesinden, idari yargı yerince verilen gerekçeli görevsizlik kararından sonra, adli yargı yerinde açılan davada, Mahkemece, gerekçeli ve işin incelenmesinin ertelendiğine yönelik yeni bir karar verilmediği gibi, dosyanın 19/07/2024 tarihli ve E.2024/334 sayılı yazıyla Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği, bu durumun da yukarıda açıklanan, kararların gerekçeli olması gerektiğine ilişkin Anayasa ve Kanun kurallarına, yüksek mahkeme içtihatlarına, somut uyuşmazlık kapsamında ise 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesine aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

16. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/07/2024 tarih ve E.2024/334 sayılı başvurusunun, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 19. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan Ankara 10. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19/07/2024 tarih ve E.2024/334 sayılı BAŞVURUSUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİNE,

03/02/2025 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Nilgün	Doğan	Eyüp
GÜLEÇ	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Y/aKeGa - Tx829eL - ho/s6Yc - Chd2uY= ile erişebilirsin